

Ramka 7.2 Uwaga: puls

Jeśli w trakcie palpacji lub leczenia wyczuje się dużą pulsującą masę w linii środkowej między wyrostkiem mieczykowatym a pępkiem, to należy zachować szczególną ostrożność.

Kuchera (1997) zaznacza: „Normalna aorta brzuszna u dorosłej osoby ma średnicę około 2,5 centymetra. Pulsacja pojawiająca się w części przedniej jest zwykłym zjawiskiem, jednak pulsacje umiejscowione bocznie mogą wskazywać obecność osłabienia ściany naczynia lub tętniaka. Należy przeprowadzić również palpację rejonu pachwiny i porównać puls po obydwu stronach ciała. Jeśli osłabienie pulsu jest wyczuwalne po jednej lub po obydwu stronach, to należy zapytać pacjenta o objawy chromania i sprawdzić puls na tętnicy podkolanowej, tylnej piszczelowej oraz grzbietowej stopy, i porównać z drugą kończyną”.

Leczenie przestrzeni międzyżebrowych

TNM w rejonie brzucha i przedniej części przestrzeni międzyżebrowych (zob. ryc. 7.5)

Celem opisanych dalej pociągnięć jest wykrycie zmian tkankowych (aktywnych i utajonych punktów spustowych, zmian struktury tkanek, nadwrażliwości, asymetrii itp.) z wykorzystaniem kontaktu, który plastycznie dopasowuje się do napięcia tkanek.

Dopiero po podjęciu decyzji o konieczności zmiany stanu tkanek można wprowadzać dalsze pociągnięcia ze zwiększonym naciskiem, pokonującym napięcie, opór tkanki włóknistej itp., by wywoływać efekt rozciągający, hamujący, drenujący, jednym słowem – leczniczy (zob. rozdz. 3, zwłaszcza ramka 3.5 zawierająca uwagi na temat efektów stosowania sił kompresyjnych).

- Terapeuta stoi zwrócony twarzą w kierunku pacjenta, z rozstawionymi nogami, dla optymalnego rozkładu ciężaru ciała, i lekko ugiętymi kolanami wspomagającymi transfer sił przez ramiona. Ponieważ wiele zabiegów w obszarach międzyżebrowych i w rejonie brzucha wymaga użycia kciuka lub palców w sposób bardziej delikatny niż w przypadku działań na masywnych mięśniach

Ramka 7.3 Różnicowe objawy brzuszne (Grieve 1994)

Większość zaburzeń w obrębie brzucha może wywoływać objawy w rejonie grzbietu (np. wrzód trawienny, rak jelita grubego, dysfunkcje tętnic brzusznych). Z tego powodu w trakcie badania układu mięśniowo-szkieletowego należy również wziąć pod uwagę wszelkie inne objawy.

- Przepuklina rozworu przełykowego jest często powiązana z obustronnym bólem pierśiowym i barków. Dusznica bolesna pojawia się w towarzystwie bólu klatki piersiowej i przedniej części szyi, zwykle po lewej stronie ciała.
- Zaburzenia stawów lub krążków międzykręgowych w pierśiowym odcinku kręgosłupa mogą pozorować bóle dławicowe. Czynniki zaostrzające i łagodzące zwykle pozwalają różnicować, czy problem jest związany z sercem, czy też podlega wpływowi bodźców mechanicznych.
- W dysfunkcjach pęcherzyka żółciowego ból rzutowany jest głównie do środkowej części kręgosłupa pierśiowego, jedno- bądź obustronnie. Czynniki zaostrzające i łagodzące zwykle pozwalają różnicować, czy problem jest związany z układem trawiennym, czy też podlega wpływowi bodźców mechanicznych.
- Ból w okolicy prawego stawu krzyżowo-biodrowego oraz pośladka bywa związany z perforacją jelita w lokalnym zapaleniu jelita krętego (choroba Crohna).
- Intensywny ból dolnej części grzbietu, z możliwym promieniowaniem do jader u mężczyzn, może się pojawiać tuż przed pęknięciem tętniaka. Grieve (1994) donosi, że „początkowa faza rozwarstwienia aorty wstępującej lub łuku aorty jest związana z wystąpieniem nagłego rozrywającego bólu klatki piersiowej”, który może promieniować w kierunku szyi, kręgosłupa pierśiowego, brzucha i nóg. Czynnikiem różnicującym taki problem od ostrej dysfunkcji mięśniowo-szkieletowej może być „czas narastania, natężenie i zasięg” bólu.
- Jeśli u pacjenta pojawia się historia choroby wieńcowej, schorzeń serca lub oskrzeli, to mogą występować także żyłaki żył kręgowych powodujące ból grzbietu. Grieve (1994) dokładnie omawia skomplikowany system drenażu żylnego z rejonu kręgosłupa. Żyły te, a także powiązane z nimi tętnice i tętniczki są zaopatrywane przez gęste spłoty włókien bezmielinowych, odgrywających istotną rolę dla kręgosłupa i mocujących na różne sposoby ulegać podrażnieniu, dając w wyniku ból”.